

Svar (22/7 88):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Efter at spørgsmålet har været forelagt Levnedsmiddelstyrelsen, kan jeg oplyse følgende:

Siden ulykken i Tjernobyl i april 1986 er der såvel i Danmark som i resten af EF-landene foretaget et meget stort antal målinger af radioaktivitetsniveauet i fødevarer. Via EF's informationsudvekslingssystem bliver Levnedsmiddelstyrelsen løbende informeret om resultaterne af målinger foretaget i de øvrige EF-lande. Endvidere har Levnedsmiddelstyrelsen siden uheldet jævnlig deltaget i ekspertmøder i EF-Kommisjonen, hvor disse måledata er blevet drøftet og vurderet.

I løbet af det første år efter ulykken i Tjernobyl blev der i Danmark udtaget ca. 3.000 prøver af danskproducerede levnedsmidler, og kun i to tilfælde fandt man overskridelser/tangeringer af gældende grænseværdier. En vildand (i fugletræk fra Sverige) indeholdt 1.030 Bq/kg, og i en spinatprøve fandt man et radioaktivt indhold lige omkring grænseværdien på 600 Bq/kg. Sidstnævnte tilfælde, som blev målt kort efter Tjernobylulykken, førte til, at spinaten blev pløjet ned og dermed destrueret. Trods en intens importkontrol i perioden blev der kun sendt nogle få partier rensdyrkød retur til de nordiske lande.

For så vidt angår den samlede import fra tredjelande til EF viser en oversigt gældende fra juni 1986 til og med juni 1987, at 102 partier levnedsmidler blev sendt retur til oprindelseslandet som følge af overskridelse af gældende EF-grænseværdier. Dette er et beskedent antal set i forhold til det samlede antal importere og til den meget intense kontrol, der blev udført i perioden.

Der findes ikke herudover nogen samlet oversigt over, hvor store mængder fødevarer der blev forurenede og destrueret som følge af Tjernobylulykken.

Generelt kan det siges, at niveauet for radioaktivitet i levnedsmidler i EF nu stort set er det samme som før Tjernobylulykken. Højere niveauer måles kun i relativt få typer levnedsmidler:

- vildt og husdyr (samt mælkeprodukter herfra), der har levet på magre græsarealer og dermed afræsset et stort areal,
- fisk fra ferskvandssøer, der modtager overfladisk afstrømning fra bjerge, samt

- tørrede urter (stor overflade i forhold til vægt) og visse andre opkoncentrerede produkter.

Sundhedsrisikoen ved indtagelse af radioaktivt forurenede fødevarer vurderes i relation til modtaget dosis. Akut strålesyge opstår først, når et individ i løbet af et kortere tidsrum får helkropps-doser i størrelsesordenen 1.000 mSv (millisievert). De fastsatte grænseværdier for levnedsmidler har til formål at begrænse stråledosen fra Tjernobylulykken for den enkelte forbruger til under 1 mSv på et år, hvilket svarer til en indtagelse på over 60.000 Bq cæsium (Cs-134 og Cs-137). Et enkelt levnedsmiddel, der overskrider grænseværdien på 600 Bq/kg med f.eks. en 10-faktor, skal derfor ikke betragtes som sundhedsskadeligt i sig selv, selv om det naturligvis ikke er acceptabelt rent levnedsmiddelhygiejnisk. Totalalkostundersøgelser viser, at danskernes aktuelle totalindtag p.t. ligger under 5 Bq/dag.

På basis af denne viden og ud fra ovennævnte betragtninger er det Levnedsmiddelstyrelsens vurdering, at der ikke i nævneværdigt omfang cirkulerer fødevarerpartier inden for EF, som overskrider de gældende grænseværdier, og at der ikke er tale om mængder, som har sundhedsmæssig betydning.

Spm. nr. S 169

Til statsministeren (12/7 88) af:

Svend Auken (S):

»Agtter regeringen at indføre et betalingskort med virkning fra næste år for adgang til en række sundhedsydelse som skadestue og vagtlægebesøg, tandlægebehandling, medicin samt en række andre offentlige ydelser, f.eks. boglån på bibliotekerne, og sker det som led i regeringens ønske om at privatisere den offentlige sektor, f.eks. sundhedsområdet?«

Begrundelse

Ekstra Bladet den 9. juli 1988 offentliggør et notat fra Finansministeriet, Indenrigsministeriet og Sundhedsministeriet, hvorefter der med virkning allerede fra næste år indføres bruger-afgifter på en række hidtil gratis offentlige ydelser i form af et særligt servicebetalingskort for alle voksne. I den forbindelse nævnes i notatet en række muligheder for at indføre brugerbetaling for vigtige offentlige ydelser. Derved bliver kortet ikke et servicekort, men et betalingskort.